

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jacobi Sadoleti Card. Et Episcopi Carpentoractensis Viri
Disertissimi, Opera quæ exstant omnia**

Sadoleto, Jacopo

[Francofurti], 1607

Il. Iac. Sadolet. S.R.E. Cardinalis Tho. Campegio Episc. Peltrensi, S.P.D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69244](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69244)

II.

IAC. SADOLET. S.R.E. CARDINALIS

Tho. Campegio Episc. Peltrensi, S. P. D.

VELLEM posse ad te hilariore animo scribere, cuius amor hæsit in intimis sensibus: longo ille quidem tempore ante iam conceptus, sed ex eo amplificatus & auctus, cum tu mihi à summo Pontifice Romam accersito, disciplinae publicae erigendæ, & meorum imprimis vrbanoꝝ causa, amicissimam fidelissimo animo præstò fuisi: & qui in vrbe assiduus fuisses, post annos decem tanquam postliminio in eam redeuntem, diligenter & studiosè, pro tua in Christianam Rempub. voluntate, docuisti: quæ tibi vel soluta à veterè disciplina, vel à bonis moribus detorta, vel mala consuetudine deprauata, contrariata, corrupta, egerè nouis remedijs, aut restitutis antiquis legibus videbantur. Quæ ego tua tum admonitione factus sum, dicendas illis de rebus sententias paratior. Noli enim existimare, mi optime Campegi, tuum id studium atque officium mihi in animo hæere: cuius quidem officij, quoad ego viuam, nulla vnquam obliuio me capiet. Sed quò minus ad te familiariter & iucundè (vt cuperem) scribam, mors Laurentij fratris tui viri clarissimi facit. Quæ me quidem ita conturbauit, ut vobis, qui illi sanguine eratis coniuncti, in deplorando tanto communi incommodo non cedam. Et si nulla quidem maior potest esse coniunctio, quam ea, quæ inter me atque illum fuerat: amicitia primùm, post collegio, deinde consensione animi, & voluntatum, in capiendis de Republica consilijs, sic copulati eramus, vt videremur ad salutem & vtilitatem Reipub. vno propè sensu & eodem spiritu duci. Quare pro me quidem ego tibi illo nuntio ita sum affectus, vt consolari ipse me non queam. Quo etiam minùs sum ad vos consolandum accommodatus. Difficile enim est, cum qui sibi mæreat, aliorum opitulari moribus: & qui animo ipse perturbato sit, ex aliorum animis turbidos motus eijcere. Sed cum meo ipso in dolore, amicum item ille meus emineret, quo te, quo Alexandrum Episcopum Bononiensem, quo reliquam omnem Campegiorum familiam semper complexus sum: non duxi alienum necessitudine vestigijs, pauca ad vos verba facere: quæ si non solatium vobis, at multatè aliquam à dolore aberrationem: etsi non prudentiæ mea indicium ad vos, at significationem optimæ voluntatis afferrent. Dico ergo, vos qui non minùs similitudine virtutum, quam cognationis vinculo, summo illi viro adiuncti eratis, debere illius quoque fortitudinem & patientiam imitari: qui in tanta imbecillitate

cetera corporis, tam graui morbo, tam asperis omnium ar-
 dum doloribus, nihil unquam egit, neq; dixit, quod indignum
 esset illa gloria, quam ex multis & maximis virtutibus sibi com-
 pararet. Qui si est a vobis creptus, magnumque in eo orna-
 mentum vestrae familiae ablatum: tamen id amissis, quod per-
 petuum vobis esse non potuit, quod verò neq; ipsi illi mors, neq;
 etiam vobis potuit adimere, id semper retinebitis: vt illius hono-
 rum, magistratus, publica munera, legationes, summam in iure
 civitatis & Pontificio scientiam, summam integritatem, summam
 auctoritatem, praeterea animum in Christiana religione prestan-
 tem & integram, nulla ex animis hominum deletura sit obliuio.
 Et quoniam quae voluntate & numine praepotentis Dei sunt,
 commutabilia non sunt, estque hic euentus omnibus propo-
 situs, qui in hanc lucem nascimur, & ad vitam non stabilem, sed
 certam producti sumus: non est grauius dolendum de eo,
 quod omnibus communiter accidit. In quo verò singularis atq;
 etiam vestrae familiae laus posita est, quod talis vir potissimum
 in vobis genere sit natus: id cum vobis, tum mihi, qui mirabili-
 ter tanto vestris ornamentis & laudibus, etiam cum aliqua ani-
 mi lenitate deponere recolemus & commemoratione vsurpandum
 est. Et tunc is quidem sublati in eas caeli regiones, quae piis &
 piois meritis propositae sunt, fruitur praemiis pietatis & inte-
 gritatis suae, quibus, per Dei praecipuè clementiam & benignita-
 tem, quos effectus est. Ego verò, qui hoc animo sum erga colle-
 gas meos, quoniam in eadem tempora incidimus, & in eodem
 obitu Christianae Reipub. versando, & moderando, sub optimo &
 praecipuo Pontifice vna exercemur, arcto me omnibus illis
 vobis amoris atq; obseruantiae esse obstrictū sentiam: non pos-
 sum non affici dolore & desiderio, quod talem atq; tantum, non
 delectum solum, verum etiam amicum, & defensores veterem
 amicum. Curis interitu, nō orbis quidem senatus, multis sum-
 mis vna vobiscum cum ornantibus: sed res certè publica nō me-
 ditare delementum passa est. At nobis priuata forsitan res vestra
 pauca quidem curae est: quod ego non reprehendo: est enim hu-
 manitatis domesticis suis incommodis angit. Sed tamen ex eo cō-
 siliū vos potestis, quod tibi in fratre, ceteris qui ex familia ve-
 stra sunt, in suo cuiusq; aut patre, aut patruo humanis rebus ex-
 emplo, quicquid contigit damni, id commune omnibus etiam
 vobiscum contigit: tauti autem viri fama laudisq; perpetuitas,
 propria & perennis vestra futura est. Sed ego longius prouhor,
 nec velle licet impulsus: nec satis animaduerto, me ad viros
 firmos, & artibus optimis, disciplinisque instructos, nec conso-
 latus a quopiam egentes, orationem habere. Quare sine faciam.
 Tanti te adimonebo mi Thoma, id quod mea erga te beneuolē-

tiam est proprium, amisisse te quidem in fratre tuo, quod maxime
 in eo fuit, & quod nos aspirare non possumus, summam virtutem
 nimirum summamque auctoritatem, que in illo utraque pro-
 gregia fuerunt. Amorem autem & charitatem erga te nec
 quam amisisse, quandoquidem ego illi in te amando pariter
 reliquos omnes tuos, qui genere ex eodem sunt, simili amore
 atque erat ille, & eadem voluntate affectus sum. Quod tamen
 & denunciabis a me omnibus, & mea fide pollicebere. Studium
 tuum, & cura quam suscepisti, quo pars illa adium Vaticanum
 quam frater obtinebat tuus, mihi assignaretur, gratissimum
 mihi fuit: sicuti cetera omnia, que pro me facis, aut dicis, de
 ego habita ratione temporum, non duxi esse tentandum, quod
 non confidebam posse obtinere. Quem tamen morem omnibus
 in rebus teneo. Si enim mihi mea dignitas, & pudor non
 non prodest, extorquere & eripere Principis beneficia non pro-
 stulo. Quae si minus crebra ad me perveniunt, idque mihi a
 nullis tribuitur inertiae, quam mitiore vocabulo, nimirum
 molestiam appellant: scio ego quid agam. Nam & extra compo-
 ritorum certamina, atque contentiones, quae molestarum pla-
 nar, & grauium offensionum sunt: extraque periculum repulsi-
 qua ingenius & liberis animis nihil accideere potest acerbius re-
 carus interim, atque tranquillam vitam ago. Quae meae fidei & go-
 bernalioni populi commissi sunt, & quarum mihi iterum admi-
 nistratio est tradita, in ea ita me gero: studiisque praeterea in
 bus artium optimarum & praestantissimarum versor, ut alia qua-
 dam via, & quidem certiore ea multo, ac magnificentiore, in ho-
 minum benevolentiam & bonam existimationem me vindicem.
 Vale. III. Calend. Septemb. M. D. XXXIX. Carpentoracii.

III

IAC. SADOLETVS S. R. E. CARDIN.

Ioan. Morono Card. Legato Bononiae S. P. D.

TE honorifico Pontificis maximi, totiusque Apostolice sedi
 tus consensu atque decreto electum esse, qui Bononiensi cen-
 tati praefices, partem Italiae vel florentissimam regeres, & legatio-
 ne illa nobili fungerere, summo opere & tibi gratulor, & mihi pro
 gaudeo. Quod enim video honorem esse habitum virtuti ac
 prudentiae, quam ego in te semper eximiam esse iudicavi, haec
 duplici de causa: & quod homini amicissimo praemium in-
 tum perfolutum est, & quod ego memet in illo simili pene ho-
 nore affectum arbitror. Etsi enim impari laude, neque eodem
 fructu, ego eadem artis semper secutus sum, in quibus tu ex-
 cellis: tamen quicquid virtuti datur, quoniam ego eius perquam
 studio.